Poštnina plačana v gotovini.

GORENJSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE MESTA KRANJA, OKRAJEV KRANJ-OKOLICA IN KAMNIK

Leto IV. Št. 46 | Kranj, 14. novembra 1951 | Cena din 5·—

O pripravah frontovcev na občne zbore

V Cerkljah

V nedeljo, 4. novembra je bil v Cerkljah sektorski sestanek delegatov za okrajni plenum OF ter predsednikov in tajnikov vaških frontnih odborov. Udeležiti bi se ga moralo nad 90 odbornikov iz krajevnih odborov Cerklje, Brniki in Velesovo, prišlo pa jih je le deset. (Ob tako slabem zanimanju bo kaj težko izvesti občne zbore, še težje pa bo v vaških organizacijah vzbuditi zanimanje za nove naloge, ki jih narekuje naš ekonomski razvoj in vedno večja demokracija javnega življenja.)

Po pooblastilu IO OF Kranj-okolica je vodil sestanek tov. Srečko Cerar, prisostvoval pa je tudi poslanec LRS, Janez Por. Da bodo vaške organizacije občne zbore res dobro pripravile, so se na sestanku obvezali, pobrati do 15. novembra po vseh osnovnih enotah članarino in urediti članske izkaznice. Delegati za okrajno skupščino pa bodo v teh dneh sklicali v svojih volilnih enotah sestanke. Domenili so se tudi, da bo v nedeljo 25. novembra v Cerkljah množični zbor frontovcev, nato pa še na Brnikih in v Velesovem. Ob tej priliki bo zbranim govovoril tudi ljudski poslanec, Janez Por. Občne zbore nameravajo sklicati na sektorjih Cerklje, Brniki in Velesovo do 10. decembra.

Teh organizacijskih nalog ne bo težko izpolniti, če se bo v vsaki enoti vsaj en odbornik za stvar zavzel. Temeljito pa bo treba premisliti, na kakšen način naj bi se poživela delavnost. Frontni odbori bi morali bolj prisluhniti željam ljudi ter postati aktivnejši tolmači gospodarskih in kulturnih problemov, s katerimi bi se ljudje radi seznanili. Sedanjemu frontnemu odboru je bilo na primer vseeno, ali je stekel ali ne težko pričakovani gospodinjski tečaj v Cerkljah, za katerega je bilo že pripravljeno. Nihče se niti zmenil ni, ko je KLO Cerklje tik pred pričetkom tečaja že obljubljeno kuhinjo oddal drugim.

Napačno bi bilo, če bi iskali vzroke mrtvila v delu OF v Cerkljah in okolici pri članstvu. Organizacija OF ne najde stika z ljudmi v trenutkih, ko se ljudstvo za ta ali oni problem najbolj zanima. Tako je sedaj po vseh mnogo govorjenja o upravni reorganizaciji ljudskih odborov. Zakaj ne bi frontni aktivisti izkoristili te prilike?

... in v bran u

Tudi na področju MLO Kranj bodo volitve odborov osnovnih frontnih organizacij med 1. in 15. decembrom. O volitvah razpravljajo že vse osnovne terenske organizacije, ki mislijo tudi že na to, da bi se sedanjih 30 terenskih področij skrčilo na manjše število. Tako bi delo bolj skoncentrirali in ga kvalitetno izboljšali.

Le, če bomo na dobro pripravljenem občnem zboru izbrali dober frontni odbor, bodo decembrske volitve pomenile korak naprej ter poživitev dela in vpliva osnovne frontne organizacije. Zato pozdravljamo resen začetek priprav pri posameznih terenskih odborih, ki v pripravah občnih zborov celo med seboj tekmujejo. Mestni odbor OF bo najvestnejše nagradil.

Papirnica v Količevem dela že za drugo petletko

Papirnica v Količevem je v zadnjem času močno dvignila proizvodnjo artiklov za široko potrošnjo. Več kot doslej izdeluje težko prepustljivega in toaletnega papirja, tlačene lepenke za čevljarsko in tekstilno industrijo. Ker je njena glavna surovina star papir, je torej v veliki meri od nas odvisno, kako bodo trgovine založene z blagom te vrste. Z marljivim zbiranjem starega časopisnega in drugega papirja bomo odvzeli tovarni in njenemu požrtvovalnemu in samoiniciativnemu delavskemu svetu precej skrbi.

Kolektiv si namreč ne prizadeva samo, da bi povečal asortiment in kakovost izdelkov, ampak tudi, da bi proizvodnjo povečal. Uspehi prizadevanja v tej smeri se poznajo, odkar vodijo tovarno delavci. Že 9. oktobra so izpolnili petletni plan papirja, kartona in lepenke, pred nedavnim pa so to delovno zmago skromno in tiho proslavili.

Tovarna usnja v Kamniku slovi daleč po svetu

Boris Kalin, naš priznani kipar je upodobil za tovarno usnja v Kamniku talca — usnjarskega delavca. Pred kipom, ki že precej časa stoji, se v marmornati plošči bleščí 12 imen borcev in talcev iz zadnje vojne. Delali so v tej tovarni usnja, kjer je sedaj vse drugače, kakor za njihovih živih dni. Ni več ročnega garanja, saj je delo že povsem zmehanizirano.

Tovarna usnja v Kamniku izdeluje edina v Jugoslaviji svinjsko galanterijsko usnje. Zaradi odlične kvalitete je zaslovela tudi za mejo — v Švici, Nemčiji, Italiji, Belgiji, Švedski, Holandiji in celo v Ameriki.

Še zaradi drugega moramo dati kolektivu vse priznanje. Ob osvoboditvi je bila tovarna močno zanemarjena, skoraj neuporabna. Pa so jo kmalu spet spravili na noge. Od leta 1947 do letos so kljub temu, da so povečali proizvodne naloge, zvišali storilnost za 54 odstotkov. In to z istim številom delavstva. V 1949. letu izvoljeni delavski svet se je doslej tako vpeljal, da samostojno rešuje vse proizvodne probleme in prav tako vsa ekonomska vprašanja. Od tedaj se je tudi močno dvignila delovna disciplina, tako da neupravičenih izostankov skoraj ni več. Tovarna, kjer dela okoli 200 delavcev, je imela doslej 2 racionalizatorja in 520 udarnikov. Torej je vsaj vsak drugi delavec večkratni udarnik. 5 med njimi jih ima celo medaljo dela. Še ena pohvala: med tovarnami usnja v Sloveniji so prvi že 31. maja izpolnili petletko.

Zadnje čase gre dobršen del proizvodnje na domači trg. Tako nabavlja tovarna galanterijsko usnje podjetju „Toko" v Domžalah in podjetju „29. november" v Beogradu.

Omenili smo že, da je tovarna napredovala predvsem, ker je mehanizirala vse delo, ki ga je mogoče mehanizirati. Obstajajo pa še različne pomanjkljivosti. Apnenih vložilnih jam vse doslej niso pošteno zadelali, kar jim posebno pozimi, ko voda zmrzuje, dela velike preglavice. Tudi glede higiene so zelo na slabem. Urediti bi si morali oblačilnico, in kar je zlasti važno — kopalnico za delavce. Oboje imajo že v načrtu, ki ga pa ne uresničujejo z dokaj šibkim izgovorom, češ da ni kredita.

Prehodno puško je pretekli četrtek prejel delovni kolektiv tovarne „Kamnik", kot najboljši med kolektivi I. skupine v četrtem mesecu tekmovanja za 10. letnico JA. Na slavnostni prireditvi jim jo je predal član CO ZB NOV Slovenije, tovariš Janko Rudolf.

Lukoviški zadrugi ne bo nihče več izpodkopaval tal

V nedeljo so se sešli člani splošne kmetijske zadruge v Lukovici.

Že dalj časa so se pripravljali, da bi v zadrugi uvedli jamstvo in povišali deleže. O tem so sklepali na sejah upravnega odbora ter agitirali med članstvom. Večina članov upravnega odbora je na to takoj pristala. Toda nekdo se vedno najde, ki meče polena pod noge. V tem primeru je bil to celo predsednik zadruge, Jakob Pogačar. Pred cerkvijo v Zlatem polju je vodil protizadružno propagando in govoril: „Kaj boš plačeval delež, saj je itak zadruga vsa „zapufana", ali: „Zato iščejo večje deželе, da bodo dolg poravnali. Pazite se, zapravili boste posestva." Iz finančnega poročila, katerega je na zboru podal knjigovodja zadruge, pa je bilo razvidno, da je efekt zadruge ravno nasproten. Zadruga dela in razpolaga s cca 370.000 din dobička. Zato so člani zadruge protiljudsko delo predsednika ostro obsodili in kritizirali ter ga kot predsednika in člana zadruge izključili. Takih, ki bi se morda še hoteli okoriščati na račun delovnih in poštenih ljudi, člani zadruge ne potrebujejo v svoji sredi, še manj pa, da bi jih vodil in bil njihov predsednik.

Po obširni in zdravi diskusiji so sklenili, da se v zadrugi uvede jamstvo in povišajo deleži. Delež naj bi bil odslej 1000 din, jamstvo pa desetkratno. Tudi uslužbence so včlanili, da se bodo čutili bolj odgovorne za svoje delo.

Pogovorili so se še, kako bodo odslej gospodarili. Zadružni dom gradijo že tri leta in še danes ne služi svojemu namenu. Zato so sklenili, da bodo dali ob zaključku leta večji del dobička za gradnjo zadružnega doma, in da bodo poživeli delo raznih gospodarskih odsekov, na primer živinorejskega, poljedelskega in sadjarskega.

P. P.

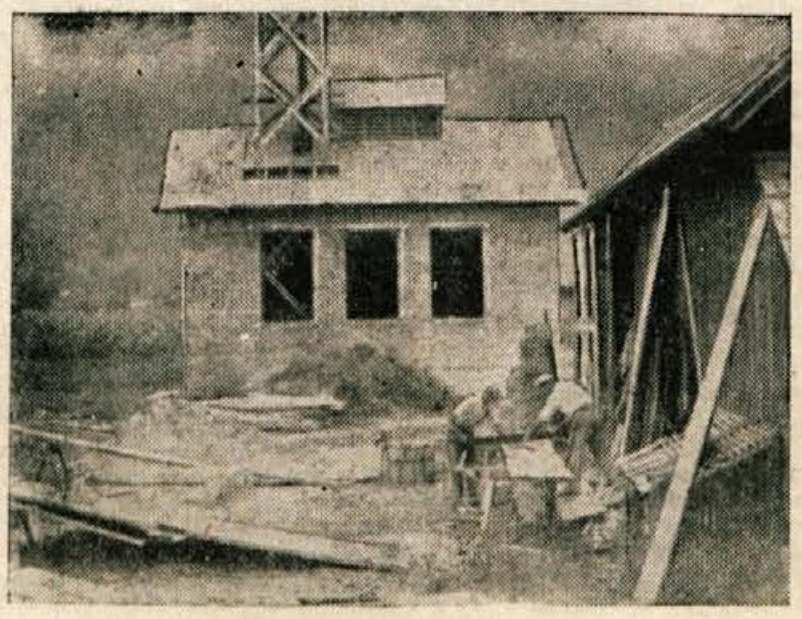

Zadruga v Češnjici gradi sušilnico lesa in strojnico, kjer bodo montirali parni kotel. — Para bo služila za sušenje lesa in za pogon generatorja.

Važno obvestilo naročnikom in bralcem

Osvobodilna fronta mesta Kranja in okolice je leta 1948 začela izdajati svoje glasilo tednik „Gorenjski glas". V sosednem jeseniškem oz. radovljiškem okraju izhaja podobno glasilo Fronte „Jeseniški kovinar". Oba lista bi z januarjem 1952 stopila v peto leto svojega obstoja.

Ker pa so vsi omenjeni okraji na Gorenjskem (kranjski, kamniški in jeseniški okraj) med seboj najtesneje gospodarsko, politično in kulturno povezani, se je letos na mnogih krajih mnogo razpravljalo o tem, da bi se oba lista — Gorenjski glas in Jeseniški kovinar — prihodnje leto združila v en sam list, ki bi zastopal interese delavcev, kmetov in delovne inteligence na vsem Gorenjskem. Po izčrpnih razpravah je bilo pred kratkim na skupnem posvetovanju sklenjeno, da je taka združitev nujna in potrebna iz več razlogov.

Zakaj?

Da je gospodarska, politična in kulturna problematika vseh okrajev na Gorenjskem zelo slična in med seboj najtesneje povezana, smo že omenili. Ta povezanost problemov pa kljub prizadevanju uredništev obeh listov ni prišla do izraza, ker sta oba lista pisala razmeroma le za ozki krog naročnikov in bralcev na svojem območju. Naročniki našega lista niso bili seznanjeni s problemi v gornjem gorenjskem kotu, obratno pa tudi prebivalstvo jeseniškega okraja ni moglo vedeti za probleme v kranjskem in kamniškem okraju. Z ustanovitvijo enotnega glasila Fronte za vso Gorenjsko pa bo ta pomanjkljivost odpadla, ker se bodo odgovorni trudili, da bodo čim bolj živo prikazovali vse dogodke na Gorenjskem (pa tudi v vsej državi in v svetu), prikazovali velike napore naših delovnih ljudi in pa uspehe, ki jih dosegajo v graditvi lepše bodočnosti. Razen v prikazovanju uspehov pa bo bodoči list seveda tudi dosledno in odločno prikazoval napake in slabosti, da jih bomo laže in čim prej odstranili. Na ta način bo list skušal biti zagovornik novega sveta in njegov kažipot ter buden in odločen nasprotnik vseh tistih, ki zavirajo kolo zgodovine.

Združitev obeh listov torej lahko smatramo samo kot uspeh. Zato nimajo prav tisti, ki združitvi in ustanovitvi enotnega frontnega glasila za vso Gorenjsko nasprotujejo. Strah, da bo zaradi združitve trpela problematika enega ali drugega kraja, je odveč in bo minil, če povemo, da bo list izhajal v velikem časopisnem formatu. Z združitvijo se bodo tudi zmanjšali stroški, ki so v zvezi z izdajanjem in tiskanjem časopisa, ker se bosta obe uredništvi združili in bodo tako odpadli stroški dvojnega tiska. To pomeni, da se bo list lahko sam vzdrževal in ne bo odvisen od raznih tiskovnih skladov, dotacij itd.

Vprašanje je zdaj, kako naj bi se bodoči list imenoval. To odločitev pa prepuščamo našim naročnikom. Zaradi tega vabimo vse, da bi nam čim prej sporočili svoje mnenje. Uredništvo pričakuje, da bodo naši naročniki posegli v debato in nam pomagali s koristnimi predlogi.

Zadružniki iz Podreče, kdaj se vam bodo odprle oči

Še preden bom kaj napisal o zboru zadružnikov v KDZ „Simon Jenko" v Podreči, naj pojasnim, da je to najslabša zadruga v kranjskem okoliškem okraju. Vse sili iz zadruge, češ da gre skupno gospodarstvo rakovo pot. Ne mislite, da med zadružniki ni poštenjakov, le premalo odločni so, da bi hujskačem in razbijačem zavezali jezike. Upravni odbor na primer daje celo potuho Završanovi Urški, ki je najbolj strupena in na vseh sestankih vsiljuje drugim svojo protizadružno miselnost.

Nič bolje ni bilo na zadnjem zboru zadružnikov. Zastopniki zadružnega sklada so pojasnili prednosti novega načina dela v gospodarskih enotah, o čemer pa zadružniki niso hoteli nič slišati. Zopet so namreč uveljavili svojo moč kričači in razbijači.

Ali zadružniki iz Podreče res mislijo, da se to, kar se je drugje izkazalo koristno, pri njih ne bi obneslo? Že vse doslej so jo po svoje vozili. Vsi skupaj in vsak posebej. Da, vsak po svoje. Prav letos je precej članov skrivaj spravilo zadružno proso v lastne kašče. Seveda s takim gospodarjenjem ne pridejo nikamor.

Nekaj besed o besežiranju

Že drugi mesec se mudi v vseh krajevnih ljudskih odborih našega okraja ekipa, ki cepi proti tuberkulozi. V tem času je imela priliko videti, da je mnogo ljudi spoznalo pravo ceno tega cepljenja. Matere so privedle svoje otroke, prišli pa so tudi odrasli do 25. leta. Posebno naši hribovci so dokazali, da razumejo koristi preprečevalne medicine, saj so večinoma prišli stoodstotno k cepljenju. Marsikatera mati je prinesla svojega otroka 2 uri daleč, pa se je zadovoljna vračala, saj se je pogovorila s prijaznimi medicinskimi sestrami tudi o tem, kako naj hrani in neguje svojega otroka, da bo ostal čvrst in zdrav.

Krajevni ljudski odbori in zdravstveni aktivisti so po večini pomagali pri organizaciji cepljenja: obveščali so obveznike, pripravljali prostore in ljudem pravilno tolmačili pomen cepljenja. Le ponekod so pokazali negativen odnos do tega dela in ekipi niso tako pomagali, kot so dolžni.

Pri nas je še vedno nekaj ljudi, ki se ne morejo iznebiti predsodkov o besežiranju. Med njimi so tudi taki, ki namenoma povzročajo med ljudmi strah in nerazpoloženje z izmišljenimi zgodbicami o komplikacijah in celo o smrtnih slučajih zaradi cepljenja. Zgodilo se je celo, da so nekje klicali zdravnika k „težjemu" bolniku, ki je strašno obolel zaradi cepljenja. Zdravnik, ki se je nemudoma odzval, je našel v postelji do nezavesti vinjenega „bolnika", ki pri cepljenju niti ni bil. Na take in podobne načine nastajajo med ljudmi govorice o zlih posledicah besežiranja, katerih vpliv je zelo težko odstraniti. Cilj besežiranja in želja vseh zdravstvenih delavcev je, iztrebiti tuberkulozo, kakor so iztrebljene koze in davica, odkar je uvedeno obvezno cepljenje proti njim. Naše zdravstvene ustanove, ki se znanstveno bavijo s proučevanjem posledic besežiranja, javljajo že od prvega cepljenja v naši državi l. 1949 dalje lepe uspehe. Tako je na pr. med besežiranimi otroki izginil pojav tuberkuloznega vnetja možganske mrene, ki je doslej v velikem številu morilo naše najmlajše. Po dragocenih lastnih izkušnjah je naša zdravstvena oblast v aprilu 1950 izdala uredbo o obveznem cepljenju proti tuberkulozi. Najbolj napredne države sveta kot so Danska, Švedska, Anglija, ZDA itd. pa imajo obvezno cepljenje že več let.

Obvezniki, ki se iz kakršnihkoli neopravičljivih vzrokov niso udeležili cepljenja v svojem kraju, bodo morali priti v zdravstveni odsek kranjskega okoliškega okraja. Kdor pa se tudi temu povabilu ne bo odzval, bo proti njemu uveden pravno-kazenski postopek.

DOGODKI DOMA

V Celju bodo v počastitev 400-letnice slovenske knjige postavili Primožu Trubarju spomenik. Izdelal ga bo akademski kipar Kalin. Spomenik bo lep okras mesta, ki doslej še nikomur ni izkazalo na ta način svojega spoštovanja. MLO Celje je prispeval za spomenik 100.000 din.

V letih po osvoboditvi so na državnih in zadružnih ovčjih farmah v Makedoniji umetno oplodili več kot 160.000 ovac. Te dni so spet zaključili umetno oplojevanje 15.000 ovac z visoko kvalitetnimi vrstami ovčjih pasem, kot je na primer „merino". V kratkem bo oplojevanje zaključeno tudi v kmečkih delovnih zadrugah.

Nad 100 študentov beograjske univerze in visokih šol je bilo letos na praksi v tujih industrijskih podjetjih, rudnikih in različnih ustanovah. Delali so pod nadzorstvom najboljših strokovnjakov. Več manjših skupin študentov, ki jih je poslala Zveza študentov Jugoslavije, pa je sodelovalo v različnih mednarodnih mladinskih delovnih akcijah v Franciji, na Finskem, Nizozemskem in v Nemčiji.

Na zagrebškem velesejmu so naši razstavljalci sklenili za 918 milijonov 777.240 din prodajnih pogodb z inozemskimi tvrdkami. Še med velesejmom pa so prodali za okoli 546 milijonov lir, 590.000 dolarjev, 356.000 švicarskih frankov, 624.000 avstrijskih šilingov, 109.000 nemških mark in za 75.000 belgijskih frankov blaga.

V zagrebški tovarni Tekstilstroj bodo po prototipu, ki je bil izdelan pred meseci, začeli v januarju serijsko izdelovati statve za naše tkalnice. Načrti za te domače statve, na katerih bo mogoče izdelovati tanjše in debelejše tkanine, so izdelali v zagrebškem industrijskem projektivnem zavodu po nasvetu naših tekstilnih strokovnjakov.

V zagrebški tovarni svinčnikov Koh-i-Noor bodo v kratkem začeli izdelovati nov proizvod — mine za svinčnike, ki smo jih morali doslej uvažati. Letno bodo izdelali okoli 900.000 grosov (v enem grosu je 144 min) v vrednosti 27 milijonov deviznih dinarjev.

MAR BI TUDI VAS NE ŽALILO?

Domžalčani so se kar dobro pripravili na Teden tehnike. Po programu naj bi 5., 6. in 7. v zvezi s predavanji vrteli v gimnaziji nekaj zanimivih tehničnih filmov za dijake in posebej za odrasle. Ker nimajo lastne aparature, so naprosili organizatorji Franca Bolharja, da bi jim jo posodil. Domačin jim je — vsa čast — to tudi obljubil. Ko pa so se v ponedeljek zvečer dijaki v gimnaziji zbrali, ni bilo o Bolharju in njegovi kino aparaturi ne duha ne sluha. Kdo bi mladini zameril, če se je jezna in užaljena razšla? V torek je Bolhar potegnil za nos tudi odrasle. Prireditelji so ga pregovarjali, naj ne pusti ljudi, ki so že zbrani, na cedilu. A Bolhar je samo z rameni skomignil in dejal: „Mi je prav žal, pa nimam časa".

Kaj menite, ali ne bi mogel tovariš Bolhar že prej opozoriti na tako možnost, da bi si prireditelji kinoprojektor drugje zagotovili?

Invalidsko podjetje Zvezda Kranj

CENJENE STRANKE NAPROŠAMO, DA DVIGNEJO BARVANO IN KEMIČNO ČIŠČENO GARDEROBO

★ ★

V zadnjih dneh po svetu

„Mir je osnovana naloga zasedanja", je izjavil novoizvoljeni predsednik Generalne skupščine OZN, mehiški delegat Padilla Nervo in zato ni nič čudno, da se vse delegacije na začetku zasedanja po svoje trudijo dodati k temu svoj obol. Seveda je treba razumeti, da igrajo pri tem posebno velike sile vidno vlogo. Njihovi diplomati so kaj vešči žonglerji, ker jim gre pač za prestiž. Tako je med drugim sovjetska delegacija spet pripravljena poizkusiti srečo s svojim paktom petorice, t. j. s predlogom, naj bi si velesile med seboj razdelile svet. Zapadne sile pa so predložile v razpravo načrt o splošni razorožitvi. Vse to kaže, da ne bo tako hitro in enostavno prišlo do potrebnega in zaželenega soglasja v OZN.

Ko je pred dnevi jugoslovanska delegacija postavila zahtevo, da se v dnevni red zasedanja Generalne skupščine vključi tudi točka „Sovražno ravnanje vlad SZ, Bolgarije, Madžarske, Romunije, Albanije, Čehoslovaške in Poljske zoper Jugoslavijo", so krogi Združenih narodov izrazili simpatije do Jugoslavije in zagotavljali, da bodo podpirali pravično stališče naše delegacije. Vprašanju pripisujejo velik pomen, saj bo ravno tu dana sovjetski delegaciji najboljša prilika, da dokaže svojo željo po spravi in svojo miroljubnost.

Pogajanja za premirje v Pan Mun Jomu so na mrtvi točki, prav tako še ni rešeno vprašanje volitev v Nemčiji, ker se predloga Zapadne in Vzhodne vlade križata. V Egiptu in Perziji ni nobenih sprememb, ker tako Egipčani kot Perzijci ne mislijo popustiti v svojih zahtevah do Anglije. Anglija pa ne namerava umakniti svoje vojne sile s Sueškega področja, ki predstavlja zanjo glavni vir bogastva in ji daje pečat velesile. Anglo-perzijski spor glede petroleja se, čeprav je Amerika prevzela vlogo posredovalca, še vedno zapleta.

Najnovejša stvarnost v onostranstvu

Glej, glej, Sovjetski angel miru mora na orožne vaje . . .

Pastirčka Vinka je raztrgala mina

Ko so prejšnjo sredo popoldne pasli otroci ovce nad vasjo Sovro pri Žireh, je našel Vinko Pišler, sin srednjega kmeta iz Raven, v bližnjem gozdu vojaško mino.

Vinko je hotel videti, kaj je v njej, zato je začel tolči s sekirico po mini. Vse opominjanje drugih pastirčkov na nevarnost, ni zmanjšalo dečkove radovednosti. Mina je eksplodirala in odtrgala Vinku desno roko, dobršen del desnega stegna ter ga laže ranila po vsem telesu. Ker v Žireh sedaj nimajo zdravnika, je Vinko izkrvavel. Pastirčki, ki so Vinkovo početje od daleč opazovali, so le malo opraskani od drobcev mine.

IGRA PRIRODE

Ciril Lahajner, član lovske družine v Žireh, je ustrelil zelo lepo belo srno z rdečimi očmi. Srni je namreč primanjkovalo celo v šarenici barvila. Zanimiv primerek bo dala lovska družina nagačiti.

OBJAVA

Ker zaradi slabega vremena ni bilo mogoče zastrupiti podgan na vsem področju mesta v eni noči, se bo zastrupljevanje izvajalo postopoma, do 20. novembra. Zato je treba do navedenega dne paziti na domače živali in jih zapreti.

Svet za ljudsko zdravstvo MLO Kranj

Pol ure med škofjeloškimi klobučarji

Sprejem pri direktorju škofjeloške tovarne klobukov je bil res svojevrsten. Nič dobrega ni obetal.

„Kaj? Novinar ste? — Vse vas bom postrelil. Prokleto, samo lažete."

Po pravici povedano: nisem razumel, zakaj vsa ta toča.

„Ste od Radia?" Zelene oči z energično speljanimi obrvmi so se ostro zapičile vame. Tisti hip sem se spomnil: Radio jih je prejšnji dan v poročilu okrcal, češ da za direktorjevo tajnico ni dovolj, če sedi v pisarni zraven šefa, ampak so jo tudi v osnutku pravilnika o plačah dali poleg direktorja v I. A plačilni razred.

Naglas pa sem odgovoril: „Ne. Je mar Radio včeraj kaj narobe poročal?"

Cerar, znani partizan Matic, se je prijel za glavo in nato dvignil obe roki, kakor bi hotel nekoga zmikastiti. „Le kje, hudiča, so dobili tiste podatke. Saj veste, kajne? Dobro, da moja žena ni poslušala. Kar poglejte, kje sedi ta prokleta tajnica, ki mi jo očitajo. Še nikoli je nisem imel. In da smo jo uvrstili v I. A. razred, ko tajniškega mesta niti planirali nismo!"

„Jim je že moral nekdo dati take podatke, drugače . . .", sem branil svoje tovariše.

„Saj, tistega bi rad dobil v pest. Bil sem že na naši Direkciji. Radio mora takoj preklicati, če ne jih bom tožil." Obmolknil je in se nervozno sprehajal po sobi. „Spet mi meče nekdo polena pod noge", je še pripomnil skozi zobe.

„Morda bi vam jaz lahko v članku krivico popravil", sem prekinil molk, ki je znova nastal.

„Da boste pisali kozlarije, kakor tisti novinar, vrag ga vzemi, od Poročevalca!"

Meril je na članek, objavljen v septembru. „Rad bi vedel za njegovo ime. Poslal bi mu klobuk ne samo z 18 cm širokimi krajevci, kakor smo jih izdelali za „Visoško kroniko", ampak z 20 cm, da bi videl kako ga je polomil. Piše, da ne moremo izdelovati širokokrajnih klobukov, ker nimamo strojev. In potem tisto o kunčji farmi. Kakšna naivnost! Saj ne redimo zajcev, da bi krili potrebe tovarne. Le kje naj bi jih na leto zredili 1 milijon 200.000."

Pojasnil mi je, da res redijo kunce, ker bi radi oskrbeli vsaj zadruge z mladiči. Kunčereja, da je pri nas zelo slabo razvita, zato dobi tudi tovarna tako malo domačih kož. „Koteks" jih je lani po vsej Sloveniji zbral le 88.475.

Že sva bila tam, kamor sem želel.

„Od kod jih pa potem dobivate?"

„Saj to je, odkod? Odkoder moremo. Pa ne kože, ampak dlako, po 4 do 6 dolarjev za kg. Po planu dobimo namreč vse, samo tistega ne, kar bi zares nujno potrebovali."

Seveda je direktor nekoliko pretiraval.

„Sami smo nakupili lesa in „Slovenijaeksport" ga je v Italiji zamenjalo za kunčjo dlako. Radi bi jo vskladiščili vsaj za eno leto, ker so tulci iz vležane dlake kvalitetnejši. Pa če ni, ni. Komaj za sproti je imamo dovolj, odkar nam je stara zaloga pošla."

Zvedel sem bil, da je Zvezna vlada poslala direktorja kot odličnega strokovnjaka v inozemstvo, zaradi sklepanja tržnih pogodb. Poskušal sem napeljati pogovor v to smer.

„Da, bil sem tri tedne na Švedskem, na Danskem, v Zapadni Nemčiji in v Avstriji. Zaradi kupcev in zaradi strojev, oziroma nadomestnih delov sem šel tja. Pa imamo še zmeraj na Finskem najboljše tržišče."

Z umirjenejšim glasom je pripovedoval, da na Danskem in Švedskem niso več tako zadovoljni z njihovim blagom. Hočejo samo tulce modnih barv, v tem pa jim podjetje ne more vedno ustreči, kar ima velike težave glede barv in kemikalij. Če so že barve dobre, jih pa kemikalije pokvarijo. Podjetje, ki je včasih razpolagalo s tulci v 1.250 barvnih odtenkih, ne zmore več niti polovico tega. Med pripovedovanjem mi je razkazoval tulce iz velurja in bolj navadne, razvrščene po okenskih policah svoje pisarne. Skoraj s pobožnostjo je gladil lep velurjev tulec.

Same nelepe novice, si mislim. Po navadi te v podjetjih tako obsujejo s številkami in procenti, da se ne vidiš iz njih; vse seveda v podkrepitev hvalnic. Tukaj pa . . .

Pišem in že med tem ugovarjam: „Pa ste vendar med podjetji, ki največ izvažajo."

Za hip je spreletel direktorjev obraz smehljaj, ki ga niti rezkost v odgovoru ni mogla prikriti: „Saj to drži, ampak lahko bi še več. Ko sem bil pred vojno tukaj, smo izvažali 55% proizvodov, sedaj pa samo eno tretjino. V letih 1932—1938 smo celo toliko zaslužili, da smo obnovili ves strojni park. Pa zdaj v tovarno poglejte! Vse staro. Ni utenzilij, ni nadomestnih delov. Kako naj potem dvignemo proizvodnjo?"

Res so tovarniški stroji potrebni obnove, zlasti ker so jih delavci med okupacijo namenoma kvarili, tako da je proizvodnja vsaj za četrtino manjša kakor nekdaj. In to direktorja, ki že 22 let dela v tovarni, če izvzamemo medvojna leta in dve leti po osvoboditvi — boli. Menda bi bil prav sam najbolj vesel, če bi šli klobuki ne le v severne države, ampak tudi v Švico, Francijo in Anglijo, ki je nekdaj odkupila največ njihovega blaga. **Da lahko drugim proizvajalcem konkuriraš, pa je treba izboljšati kvaliteto.** A tovarna je v začaranem krogu, ki ga sestavljajo barve, kemikalije, strojni park, pomanjkanje vležane dlake, vrh vsega pa še nerazumevanje višjih gospodarskih krogov.

(Konec na 4. strani)

Iz »vozačevega« dnevnika

Ponedeljek, 5. XI. 1951. — Imel sem nujen opravek v Ljubljani. Peljal sem se s prvim vlakom, ki dospe v Kranj okrog pol šestih zjutraj. Bilo je mnogo delavcev, zaposlenih v Kranju, Škofji Loki, Litostroju in precejšnje število dijakov, ki se vozijo v Ljubljano. Toda v Kranju smo imeli smolo. Zvedeli smo, da je prvi vlak proti Ljubljani že odpeljal, ker je bil spremenjen vozni red in da ima „tržičan" šele popoldne zvezo. Kaj smo hoteli. V šolo ne moreš, službe se ne da prestaviti na popoldne, uradi so pa popoldne tudi zaprti. Zamudniki smo bili sami krivi te nesreče, saj je bila sprememba voznega reda objavljena „celih" 24 ur prej v časopisju. S kislimi obrazi smo sedli nazaj v tržiški vlak, ki odpelje ob 5.23 iz Kranja. Čakali smo in se dolgočasili. Vlak se ni in ni premaknil z mesta. Sprevodnik nas je tolažil: „Malo potrpite, bomo že šli." Ugibali smo, zakaj stojimo. Nekateri so menili, da manjka lokomotivi plug, da bi z njim rezala meglo, ki je bila tisti dan precej gosta, drugi smo bili mnenja, da čakamo dneva, ker nam žel. uprava že dolgo zagotavlja, da se bomo vozili v razsvetljenih vagonih. Končno smo se le premaknili in se pripeljali v Tržič „samo" s tričetrturno zamudo.

Torek, 6. XI. — V zgodovini voznega reda ni posebnih sprememb, le zvečer so se v zadnjem vlaku pogovarjali železničarji, ki so se vračali domov, da bo naslednji dan prvi vlak iz Tržiča proti Kranju vozil 20 min. prej kot običajno. Verjel sem govoricam, ki so bile sicer precej alarmantne, toda kljub temu sprejemljive.

Sreda, 7. XI. — Prišel sem dvajset minut prej na postajo. Res je veljal nov vozni red in spet je odšlo lepo število vozačev z dolgim nosom domov, ker so odhod vlaka zaležali. Seveda ta sprememba ni bila objavljena v časopisju. Zvečer sem od drugih zvedel, da je imel prvi vlak proti Tržiču samo pol ure zamude. Razen tega sem slišal, da je rekel strojevodja kurjaču: „Ti, jutri zjutraj peljemo spet normalno iz Tržiča." Mislil sem si: „Če ta tako govori, bo že držalo." V časopisu pa nisem našel nobene besede o izpremembi voznega reda.

Četrtek, 8. XI. — Na postajo sem prišel res kasneje in poslušal nekatere, ki so godrnjali, da vlaka ni in ni. Seveda, reveži niso bili prejšnji večer obveščeni, da velja spet star vozni red. Vlak pa, ki pelje zjutraj v Tržič, je imel „samo" tričetrt ure zamude.

Petek, 9. XI. — Vlak proti Tržiču je imel pol ure zamude.

Sobota, 9. XI. — Prvi vlak proti Tržiču, tričetrt ure zamude.

Začudeni se vprašujemo, kdo ureja te izpremembe, ker še nismo doživeli, da bi se v enem tednu vozni red trikrat menjal. Nekateri so celo mnenja, da to diši po sabotaži. Tisti „modrijani", ki spreminjajo vozne rede, naj bi se malo podali med delavce, da bi zvedeli mnenje ljudi, ki so danes steber socialistične graditve, pa bi najbrž bolj premišljeno reševali vprašanje prevoza. Kakšne koristi ima skupnost od nerednega prevoza delavcev, naj nam nazorno pokaže naslednji primer, ki se je dogodil v „tednu zamud" in novih voznih redov v Predilnici in tkalnici Tržič. V omenjeno tovarno se zjutraj poleg mnogih uslužbencev vozi še 20 predic in 2 tkalki. Teh 22 delavk je zamudilo v tem tednu oziroma v petih dneh vselej po pol ure, to je skupaj 55 ur, ali če preračunamo v delovni efekt 2300 m blaga po ca 300 din, kar znaša 690.000 din. Razen tega je podjetje dolžno plačati delavcu tudi ure, ki niso zamujene po njegovi krivdi. Ni pa pri tem vračunan padec produkcije, ki nastane pri istih delavcih, ker morajo na vlak ob 13.20 (vlak ob 15.5 min. je ukinjen), če nočejo iti po dve uri daleč peš, ali pa čakati do šestih zvečer.

Potrebno bi bilo, da še ostala podjetja navedejo podobne primere. Če bi vso to škodo morali trpeti organi, ki skrbe za točen prihod in odhod vlakov, bi bilo tudi število zamud občutno manjše in tiste zamude, katerim se ni moči izogniti, nedvomno krajše. Tako poslovanje moralno in materialno slabo vpliva na delavski razred, ki s svojimi žulji gradi sebi in potomcem boljšo bodočnost.

Novo kulturno društvo v Kamniku

Pred tednom so v Kamniku ustanovili novo prosvetno društvo „Planika". Njegovi člani so sorazmerno mladi — stari od 15 do 25 let. Pred ustanovitvijo društva pa je že delovala njegova pevska sekcija. Mešani zbor šteje okoli 55 pevcev in pridno vadi. V najkrajšem času bo začela z rednimi vajami recitacijska, pozneje pa še ljudsko plesna in menda tudi dramatska sekcija.

Tako je Kamnik dobil poleg igralske družine v Mekinjah, mladinskega pevskega zbora na gimnaziji, godbenega društva in dveh samostojnih pevskih zborov še eno društvo. „Planika" pa mora pritegniti čim več sodelavcev, ki se bodo uspešno udejstvovali v raznih sekcijah in dokazali upravičenost njegovega obstoja, in končno zadovoljili Kamničanom žejo po kulturno-prosvetnem življenju.

DOMŽALSKO SINDIKALNO GLEDALIŠČE JE GOSTOVALO V NOVEM MESTU

Pred nedavnim so člani domžalskega Sindikalnega gledališča gostovali v Novem mestu z dramo „Vsi moji sinovi", katere avtor je sodobni ameriški pisatelj Müller. Delo je Franc Lazar spretno režiral. Med igralkami se posebno odlikujeta Mehletova in Lazarjeva, od moških pa se je v vlogo nedvomno najbolje vživel Radenšek. Bolj slab pa je Ulčar.

Sindikalno gledališče v Domžalah dokaj resno pojmuje svojo nalogo, in ga lahko štejemo že med dobra amaterska gledališča.

Dobro se bodo naučile kuhati

Že mesec dni se dekleta s Češnjice učijo dvakrat na teden kuharske spretnosti, v kateri jih uri kuharica Albinca. Vsaka od 12 tečajnic prinese nekaj živil, tako da niso nikoli v zadregi, kaj bi dale v lonec. Škoda le, da se za tečaj, ki bo tekel vso zimo, ni prijavilo več mladink.

Hkrati z gospodinjskim tečajem na Češnjici teče tudi tečaj v Selcih. Ali ne bi kazalo kaj podobnega — morda celo v večjem obsegu organizirati v Železnikih? Saj jim najbrž ne manjka deklet, ki bi se rade učile gospodinjstva.

V Kovorju bodo odprli knjižnico

Na sestanku frontnega aktiva v Kovorju, so razpravljali o volitvah v frontne odbore ter sklenili, da bodo v nedeljo 18. novembra odprli knjižnico. Za knjižnico so pridobili prijetno sobo, kjer se bodo mogli vaščani zbirati ob lepi knjigi. V isti stavbi so preskrbeli tudi sobo za zdravniško posvetovalnico, tako da ne bo potrebno materam več nositi otrok v Tržič. Zdravnik dr. Premrov pa jim je obljubil, da bo večkrat predaval o zdravstvu.

Šenčurske novice

V Šenčurju smo že sestavili na sestanku predsednikov vseh množičnih organizacij pripravljalni odbor za Novoletno jelko.

Zveza borcev namerava prihodnje leto postaviti v vasi spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja.

Pri nas nikakor ne moremo izvoliti novega odbora AFŽ. Članice se namreč tudi ponovnemu vabilu na volitve niso odzvale. Kje tiči vzrok, se bo treba pomeniti na občnem zboru OF.

Lani smo imeli v Šenčurju enomesečni kuharski tečaj in trimesečni tečaj za ročna dela. Zakaj tudi letos tečaja ne stečeta, saj stvar, ki je že vpeljana, po navadi ne dela več večjih težav?

Krajevni ljudski odbor je ustanovil podjetje, v katerem sta združeni bivša podružnica Okrajnega magazina in podružnica Prehrane. Gospodinje z zadovoljstvom nakupujejo živila, vendar se mi zdi, da se kmečko prebivalstvo le nekoliko preveč zalaga z belo moko.

Šenčurski nogometaši so bili v letošnjem letu zelo živahni. Nenehno so trenirali, tekmovali pa so z nogometaši v Cerkljah, na Primskovem in v Voklem.

Ker namerava frontna organizacija sklicati v času priprav na nove volitve diskusijski večer, naj frontovci še pred tem pošljejo pismena vprašanja sedanjemu odboru OF, da bi diskusija bolj smotrno potekala.

Naravoslovni krožek v Naklem prosi za pomoč

Nakelski pionirji imajo že od lanskega poletja naravoslovni krožek, katerega prvih 12 članov, po večini dijakov, se je sprva omejilo bolj na praktično biologijo. Sadjarji in vrtnarji so redno obrezovali vodne poganjke, pobirali črvivo sadje, zatirali s pantokanom listne uši, se redno udeleževali pregledov krompirišč, ki so na tem področju močno trpela zaradi koloradskega hrošča. Botaniki, ki jih je v krožku 5, si urejajo herbarije in v botaničnem vrtu eksperimentirajo z raznimi rastlinami. Krožkarji zbirajo tudi različne hrošče, metulje, školjke itd. pa tudi ptic ne pustijo pri miru. Nekateri dijaki imajo celo žive kotičke, kjer n. pr. zbirajo bube in opazujejo njih razvoj v metulja. Ne podcenjujejo niti laboratorijskega dela, niti skupnih izletov.

V začetku letošnjega leta so ustanovili naravoslovni krožek še posebej na nakelski osnovni šoli, kateremu pomagajo gimnazijci pri praktičnem delu in s predavanji. Med krožkarji srečaš biologe, geologe, sadjarje, vrtnarje in celo astronome.

Ker so za delo krožkarjev potrebne pripravе, krožek pa nima gmotnih sredstev, da bi si jih nabavil, naproša njegov odbor vse delovne kolektive po tovarnah, manjših podjetjih in ustanovah ter zadružnike, da jih podprejo z denarjem ali materialom. Ne bi se pa niti branili naravoslovnih knjig.

Planinsko društvo Kranj sklicuje svoj redni letni občni zbor dne 27. novembra ob 19. uri, v stranski dvorani Sindikalnega doma.

Zanimivosti

V dvorani Narodnega gledališča v Kopru so v soboto odprli razstavo, ki prikazuje razvoj slovenske književnosti od XVI. stoletja do danes. Z otvoritvijo razstave, pod naslovom „Od Trubarja do Kajuha", je začel v istrskem okrožju ciklus različnih prireditev in kulturnih manifestacij za 400 letnico slovenske knjige. Trajal bo teden dni.

Modrosti

Samo pametnemu lahko dajemo dobre nasvete. Neumen jih bo ali iz trme odklonil, ali pa napačno razumel.

Kdor ne prenese ugovora, dvomi sam nad trdnostjo svojega stališča; kajti sicer bi moral biti vesel, da more prepričati tistega, ki ugovarja.

Za kratek čas

Domišljav francoski plemič je hotel nekoč spraviti v zadrego slavnega romanopisca Aleksandra Dumasa, čigar rod je izhajal od neke zamorke.

„Vaš gospod oče, general, je bil vendar mulat, gospod Dumas?"

„Tako je", je odgovoril Dumas.

„In vaš stari oče?" je izpraševal dalje aristokrat.

„Je bil zamorec, gospod grof", je Dumas prostodušno odgovoril.

„In vaš praded, če smem vprašati?"

„Je bil opica, dragi gospod", je odvrnil Dumas, ki ga je minilo potrpljenje, „moj rodovnik se namreč začne tam, kjer se vaš neha!"

GREY

Tam, kjer sonce zahaja ...

25

„Jaz pa mislim, da se bo počasi le privadil na to!"

„Če zelo previdno začnete, hm — mogoče... Oj, kmalu bi pozabil, kako Vam je že ime?"

„Saj je res skrajni čas, da vam ga povem: Trueman Rock sem!" Farmer je vidno zadet kar odskočil.

„Trueman Rock? ... Ste vi tisti Rock, ki je bil pred leti zapleten v neko pretepanje in streljanje?"

„Žalibog ne morem tajiti tega!", je odgovoril Rock, ki je mirno vzdržal predirni Prestonov pogled.

„Zakaj mi tega niste takoj povedali?"

„Mislim, da je vse to že zdavnaj veter odnesel — poleg tega pa me prej tudi niste vprašali za to."

„Hudirjevo smešno, da tega nisem vedel ..."

„Zakaj? Ste morda kaj takega slišali o meni, da se vam zdi bolje, da me ne vzamete v službo?"

„Ne — to ne."

„Torej velja, kar sva se zmenila?"

„Kajpak. Posebno ker vi niste mogli vedeti, da ste mi, ko ste pihnili tistega Pickinsa..."

„Prosim — ne govoriva o preteklosti!", ga je brž prekinil Rock.

„Hudiča — pustite mi vendar, da povem do konca! —, da ste mi napravili prokleto veliko uslugo — to sem hotel povedati."

„Tega pa ne razumem."

„No, vam bom že nekoč razložil — zdaj vas bom pa najprej seznanil z drugimi Prestoni."

Rocku se je kar mešalo od čustev, seve posebno zaradi Thee. Kljub temu pa je bil zelo razočaran, da prav nje ni bilo med pol ducata Prestonovih, ki so takoj prišli, ko je farmer zavpil svoj: „Halo!"

Gospa Prestonova je bila že na prvi pogled prava in enakovredna življenjska spremljevalka svojega moža. Bila je močna, in čeprav le nekaj let mlajša od moža, še prav čedna. Tudi ona je imela, kot vsa družina, rumene lase.

„Mati — to je Trueman Rock, ki sem ga vzel za kovboja!", je najprej seznanil Gage novega hišnega tovariša z gospo Prestonovo. Druga je bila Alice, šestnajstletno dekle — prikupna ko vsi drugi. Sicer ga je resno pogledala, toda z neko prijazno radovednostjo. Le-tej sta sledila precej zamazana, bosonoga otroka z velikimi, začudenimi očmi: Lucy in Burr. Takoj je Rock imel občutek, da mu ne bo težko pridobiti njune naklonjenosti.

„Kje pa je Thea?" je vprašal farmer.

„Še lika, oče", je odgovorila Alice.

„Kaj me ni slišala?"

„O, prav gotovo te je, stari — saj bi tvoj gromki glas vzbudil mrtvega v grobu", je dejala smehljaje gospodinja, odprla vrata bližnje hiše in zaklicala:

„Thea — obisk imamo! Oče sprašuje po tebi."

Rock je zaslišal tihi glas, ki se je šepetaje upiral.

„Ne bodi neumna, otrok!" je odgovorila mati. „Tako strašna pa res nisi videti — kar mirno pridi taka, kot si!"

Modri predpasnik, v katerem je Thea stopila čez prag, ni res prav nič kazil njene ljubke postave. Rokavci, ki so bili potegnjeni do komolca, so razkrivali čez vse lepo oblikovane roke. Prihajala je počasi — nekoliko nerodno ji je bilo — nikakor pa prav nič prestrašena, saj je Rocka opazila že skozi okno.

„Prav lep večer vam voščim, gospodična Thea", jo je ta pozdravil in se na vse načine trudil skriti veselo srčno veselje ob njunem svidenju.

„Ah, vi ste, gospod Rock — tako talentiran Winterjev pomočnik?" je iskala z nekim iskanim vzvišenim prizvokom.

„Kaj? Komi? Jaz sem pa mislil, da sem si najel kovboja!"

Rock je moral povedati njuno doživetje v Winterjevi prodajalni. Vsi so se smejali — le Thea se ni udeležila splošne veselosti. Rock je opazil, kako gre njen pogled nekako negotovo in vprašujoče mimo njega do njenega očeta.

„Tale dva bo vzel v roke", je Preston glasno odgovoril na njeno molčeče vprašanje.

TEDENSKA KRONIKA

OBSOJENA JE DRUGA SKUPINA TATOV BOMBAŽNE PREJE

Pred okrožnim sodiščem v Ljubljani se pred dnevi zagovarjalo še 19 pomagačev pri kraji bombaža v Tržiču. Med preiskavo so obtoženke, ki so bile to pot v večini, zvračale krivdo druga na drugo. Sodišče si je končno le prišlo na jasno in odmerilo Mariji Klemenc 1 leto strogega zapora, Mariji Goršek 10 mesecev strogega zapora, Frančiški Šiftar 8 mesecev strogega zapora, Ferdinandu Lajbaherju 5 mesecev zapora, Ivani Torč 6 mesecev zapora, Stjepanu Gelmanoviču 7 mesecev zapora, Rezki Vukan 4 mesece zapora, Mariji Jerič 4 mesece zapora, Štefki Starič 6 mesecev zapora, Nežki Smolej 6 mesecev zapora, Primožu Smoleju 5 mesecev zapora, Ivanki Purger 5 mesecev zapora in Mariji Perko 5 mesecev zapora. Pogojno pa so bile obsojene: Vera Kahlič na 5 mesecev, Julka Plevanč in Ivana Bajt na 3 mesece, Ana Lukanc na 6 mesecev in Julka Kokalj na 8 mesecev zapora.

Izpred kranjskega in kamniškega sodišča

Ko je Franc Pelko odnašal različno blago iz tovarne „Sava", najbrž ni mislil, da se vsaka še tako lepa pesem enkrat izpoje. Z lepim zaslužkom — 6000 din na mesec — ni bil zadovoljen, zato je še „postrani služil". Pri hišni preiskavi so našli pri njem 73 m belega in 16.25 m gumiranega platna ter 3 plošče podplatne gume.

Obtoženec se je na vse mogoče načine krivdi izmikal. Trdil je, da je imela žena nekaj platna še iz okupacijskih let, iz tistih časov naj bi bile tudi plošče za podplate. Za 1.50 m gumiranega platna pa je trdil, da ga je dobil na nakazilo sindikalne podružnice, a drugega da je kupil.

Stane Žerko in Jernej Srebrnjak, strokovnjaka v tovarni „Sava" pa trdita drugače. Ugotovila sta namreč, da je vse zaplenjeno blago izdelano po vojni. Izdelki so iz pravega bombaža, medtem ko so uporabljali med vojno le umetni bombaž. Tudi nakazila za gumirano platno Pelko ni dobil.

Tatu je sodišče prisodilo 3 mesece zapora.

Izkoristila je priliko. Ko je bila Marčelija Metlikovec, ki je zaposlena v podjetju „Jelovica" v Škofji Loki, na plesu, ji je njena sodelavka Marija Simonič ukradla iz nočne omarice 2500 din. Simoničeva je tatvino priznala in okradeni polovico vsote že vrnila. Upajmo, da bodo 3 meseci zapora vzgojno vplivali nanjo.

Pred okrajnim sodiščem v Kamniku se je pred nedavnim zagovarjal France Birk iz Spodnjih Kosez pri Lukovici, z njim vred pa tudi njegova pretepaška pomagača Ivan in Franc Omahen.

Birk se je že v krajevni gostilni v Lukovici pretepal. Ko se je pozno ponoči vračal v Moravško dolino, je blizu Imenj napadel z velikim kuhinjskim nožem Mavricija Kumra in ga večkrat močno ranil okoli oči. Potem ko se je Kumer zgrudil, sta ga začela s koli pretepati še Ivan in France Omahen. Nezavestnega so vsi trije dramili in mu izsilili obljubo, da jih ne bo prijavil. Sodišče je obsodilo Birka na 4 mesece zapora, oba Omahna pa na 2 meseca zapora in na odškodnino za telesne poškodbe.

PADEL JE S KAMIONA

V ponedeljek se je pripetila huda nesreča na cesti Kranj—Jezersko — pri žagi. Šofer Franc Kalan je na kamion naložil močno pijanega 19 letnega Vinka Kodra, ne da bi pomislil, da lahko mladenič pade s kamiona. Prav to, česar šofer ni pričakoval, se je zgodilo. Na ravni cesti je Koder nenadoma omahnil na cesto. Zadnje kolo avtomobila mu je zmečkalo glavo in je obležal na mestu mrtev.

Žrtev cerkvenega pritrkavanja je postal v nedeljo v Stražišču 49 letni Franc Tepina, železniški uslužbenec. Zvon mu je dobesedno zdrobil lobanjo. Nesrečni slučaj je upravičeno zbudil med prebivalstvom razburjenje. Mar oblast ne more ukreniti ničesar, da se v bodoče kaj podobnega ne bi več zgodilo.

USPELA VAJA V PROTILETALSKI ZAŠČITI

V obratu II. v „Tiskanini" je električna sirena oznanila zračni napad. Ropot strojev v tkalnici in drugih oddelkih je pojenjal. Delavci so po najkrajši poti odšli v zaklonišče. Za njimi pa tudi člani obratne PLZ, od katerih ima vsakdo bodisi sanitetni, kemični ali druge vrste tečaj. Medtem ko so delavci sedeli v zaklonišču in čakali na konec nevarnosti, so bili člani ekip ves čas v pripravljenosti. Ker je štab PLZ „dobil" sporočilo, da so sovražni avioni odvrgli strupene pline, je protikemijska ekipa, zavarovana z maskami, označila na terenu vsa zastrupljena mesta in jih pričela nevtralizirati. Po znaku sirene, da je nevarnosti konec, so odšle na delo še druge ekipe. Sanitejci so prinesli na nosilih „ranjenega" delavca, mu nudili prvo pomoč in ga nato odložili v zaklonišču. Gasilci so začeli sipati curke vode na „goreče" skladišče, posebna ekipa pa je odstranjevala „ruševine". Po vajah, ki so trajale 15 minut, je na zboru PLZ spregovoril okrajni poverjenik o dobrih stvareh in pomanjkljivostih te vaje. Vse je potekalo v redu. Le nekateri mlajši niso pokazali take resnosti, kakor bi jo, če bi v resnici padale bombe.

Spominski dnevi

15. novembra 1942 — Z Gorenjskega odide v Slov. Koroško skupina 11 partizanov in političnih delavcev.

16. novembra 1943 — Partizanske enote vdrejo v tovarno platnenih izdelkov v Jaršah ter zaplenijo mnogo blaga.

17. novembra 1943 — XVI. SNOUB „J. P. Vojka" napade Nemce v Trebiji in jih 20 pobije. Ista brigada je imela ta dan tudi borbe pri Oselici.

17. novembra 1946 — I. zasedanje Ustavodajne skupščine LRS.

18. novembra 1943 — VII. SNOUB „Fr. Prešeren" ima hude borbe z Nemci pri Črnem vrhu.

18. novembra 1943 — 2. četa Gorenjskega odreda se spopade z Nemci na Petrovčah pri Ratitovcu.

19. novembra 1944 — Konferenca aktivistov kranjskega okrožja v Kropi. Enote XXXI. napadejo utrjeno postojanko v Železnikih. Boji so trajali 3 dni.

19. novembra 1944 — Maršal Tito proglašen za narodnega heroja.

20. novembra 1942 — Partizanska patrulja napade nemško zasedo na Stripniku v Selški dolini ter rani in ubije več nemških policistov.

20. novembra 1910 — Umrl L. M. Tolstoj.

Dežurna služba

Od 17. novembra dalje ima skozi ves teden dežurno službo pri Svetu za zdravstvo mesta Kranja in okolice dr. Pavel Pance, tel. 351. Obiski na dom naj se javijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo dežurni zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

Kino

„Storžič" Kranj: 15. do 20. nov. angleški film „Trgovina s starinami"; 21. in 22. nov. ameriški film „Boomerang".

„Svoboda" Stražišče: 20. do 22. nov. am. film „Zaklad Sierra Madre".

Škofja Loka: 16. do 18. nov. amer. film „Bil sem vojna nevesta"

Potujoči kino pri Okrajnem odboru OF Kamnik predvaja francoski film „Mi otroci" 17. nov ob 19. uri v Krumperku; 18. nov. ob 15. uri v Krašnji; 18. nov. ob 18. uri v Prevojah; 20. nov. ob 19. uri na Bukovici; 21. nov. ob 19. uri v Duplici; 22. novembra ob 19. uri v Vodicah; 23. nov. ob 19. uri v Radomljah; 24. nov. ob 19. uri v Komendi.

Nove družine

V Kranju so se 10. novembra poročili: Anton Omersa, Spodnja Kokra in Marija Košnik, Primskovo; Bogomil Krek in Marija Rakovec, Dolenja vas; Anton Krevs in Marija Bernik, Kranj; Janez Cotman, Šenčur in Stanislava Sajovic, Kranj; Pavel Trelc in Ivana Truden, Šenčur; Peter Sajovic, Škofja Loka in Ana Lukanc, Orehovlje. — Čestitamo!

KOROTAN KRANJ : GARNIZIJA NOVO MESTO 11 : 2

V nedeljski prijateljski nogometni tekmi v Kranju je domači ligaš ob odlični igri premagal goste iz Novega mesta z visoko razliko 11 : 2.

Dogodki v Tednu tehnike

TEDEN TEHNIKE V ŠKOFJI LOKI

V Tednu tehnike so krožki LT razstavljali v izložbah škofjeloških lokalov svoje izdelke, gradivo in statistike o življenju in delu krožkov. Radioamaterji, ki jih je okoli 20, se po večini za organizacijo Tedna tehnike niso zmenili. Z majhnim prizadevanjem bi v tem času kaj lahko ozvočili vse mesto, kar bi bilo v njihovo in skupno korist.

TRŽIČ V TEDNU TEHNIKE

Teden tehnike so pričeli v Tržiču pionirji s tekmovanjem na sekiricah. Čez 40 jih je nastopilo. Sledila je ocenjevalna patrolna vožnja motoristov in pripadnikov Predvojaške vzgoje, po tekmovanju pa je foto-kino krožek predvajal na glavnem trgu več kratkometražnih filmov, ki so jih z zanimanjem gledali tudi tisti, ki jih na tekmah ni bilo. Avto-moto društvo in foto klub sta naslednji dan uredila izložbo, ki je prikazala vse tekmovalce - motoriste v letošnjem letu. Označeni so bili tudi njihovi uspehi. Foto klub pa je prikazoval praktični potek fotografiranja in izdelave fotografije. Skozi ves teden so člani avto-moto društva in foto-kino kluba organizirali predavanja o namenu in vlogi tehnike v industriji ter na vasi. Predavali so v Lomu nad Tržičem, v Križah, pri Sv. Ani ter šolski mladini v Tržiču in v tamkajšnji vojaški enoti. Nad 2600 poslušalcev so imeli. V Lomu, pri Sv. Ani in tudi drugod so izrazili željo, naj bi jih še večkrat obiskali, češ da so to pot marsikaj novega zvedeli.

Avto-moto društvo je organiziralo tudi obisk v kmečko delovno zadrugo „Udinboršt" v Dupljah, kjer so zadružnikom brezplačno popravljali stroje, orodje in električne naprave. Razumljivo, da so jih zadružniki zelo toplo sprejeli. Tak način sodelovanja mesta z vasjo bo društvo še naprej obdržalo, ker vidi, kako močno naša vas potrebuje pomoči s strani strokovnjakov.

Nad 2000 ljudi si je v Tednu tehnike ogledalo razstavo avto-moto društva, foto-kino kluba in aerokluba, ki so z izdelki in fotografijami nazorno prikazali svoje delo. Teden je zaključilo avto-moto društvo s krožnimi motorističnimi dirkami.

V tem času so se društva tudi organizacijsko okrepila. Avto-moto društvo je na primer pridobilo 25 članov, foto-kino klub pa 16.

Šport

MLADINSKA REPUBLIŠKA LIGA

V nedeljo dopoldne je bila na nogometnem igrišču v Kranju odigrana prvenstvena tekma med mladinci Železničarja iz Ljubljane in domačim Korotanom. Ob boljši igri so zmagali domači mladinci z rezultatom 3 : 1 (1 : 0).

ODBOJKA

IŠIK : DTT(a) 3 : 1
IŠIK : DTT(b) 2 : 3

CROSS REPUBLIKE

V počastitev 10. obletnice Jugoslovanske armade organizira Mestni odbor Zveze borcev v Kranju, ob sodelovanju fizkulturnih organizacij, prvi cross Republike.

Mestni odbor ZB je za to tekmovanje, ki ga bodo odslej priredili vsako leto na dan Republike, kupil krasen prehodni pokal za najboljšo ekipo, ki preide v trajno last po treh zaporednih ali skupno petih osvojitvah. Razen tega se bodo podeljevale še diplome najboljšim ekipam v posameznih skupinah in posameznikom.

Za tekmovanje se poleg športnih in fizkulturnih organizacij lahko prijavijo tudi delovni kolektivi, ustanove in šole s svojimi 5 članskimi ekipami v štirih skupinah — mladinci, mladinke, člani in članice. Starostna razmejitev je pri moških 18. leto, pri ženskah pa 17. Ocenjevalo se bo po točkah za vsako skupino posebej. Ekipni zmagovalec bo tisti kolektiv, ki bo v vseh skupinah dosegel največ točk. Razumljivo, da kolektivi, ki po svoji strukturi ne razpolagajo z mladinci ali obratno s člani (šole), tekmujejo le v njim ustrezajočih skupinah.

Prijave je poslati najkasneje do 18. t. m. Mestnemu odboru Zveze borcev.

Pol ure med škofjeloškimi klobučarji

(Nadaljevanje z 2. strani.)

„5 milijonov deviznih dinarjev je dobila država lani za naše tulce in klobuke, lahko bi jih pa dvakrat toliko, če bi mene poslušali", je zaključil direktor in že vlekel iz predala nekakšne papirje. „Dokazal vam bom s številkami: za 100.000 kož dobimo samo 40.280 dolarjev, za samo dlako 59.692 dolarjev, za tulce pa 81.194 dolarjev."

Čudil sem se dokazovanju. „Saj ste rekli, da morate skoraj vso dlako uvoziti. Kakšno škodo naj bi potem imeli z izvažanjem dlake ali kož?"

Direktorjev očitek pa ni bil namenjen našemu Koteksu, ampak podjetjem v drugih republikah.

Zanimal sem se še za nove načrte.

„Najprej bomo poskušali obnoviti stroje. Mogoče dobimo iz Zapadne Nemčije nadomestne dele, na vsak način pa moramo priti do boljših barv in kemikalij. Sicer pa so sedaj v centralnem nakupnem podjetju, v „Hempro" nastavili boljše strokovnjake in se nam ne bo treba več jeziti. Koliko manj bo tudi odpada! Pred vojno smo ga imeli samo 0.07%, zdaj pa ne pridemo izpod 12%."

Že med razgovorom naju je dvakrat prekinil član upravnega odbora, ki je prišel direktorja opozorit na sejo.

„Glejte, da ne bo kaj narobe! Pošteno vas bom ozmerjal. Če prej ne, pa ob 30. letnici naše tovarne. Saj boste takrat prišli k nam, kajne?", mi je direktor še zažugal v slovo. V njegovih besedah pa ni bilo jeze.

Grom brez strele, sem si mislil. Tako ga sodijo tudi njegovi dobri znanci. Direktor je poštenjak, socialno čuteč in velika dobričina, zato ni priljubljen samo med delavci, ampak povsod v mestu. Njegovo vestno in odlično delo poznajo tudi v merodajnih krogih, saj je bil pred nedavnim odlikovan z redom dela.

Objava

Okrajni LO, poverjeništvo za finance Kranj-okolica bo v ponedeljek 19. novembra dopoldne razprodajalo zarubljene predmete. Na zalogi ima moška kolesa, posnemalnike, motorno kolo, kotle za žganjekuho, čevljarski šivalni stroj, klavirsko harmoniko, elektromotorje, itd.

Interesenti naj se javijo ob 9. uri v sobi štev. 21.

Mali oglasi

Tovarna „Inteks" sporoča, da bo uprava sprejemala stranke iz Kranja in bližnje okolice samo ob torkih in petkih od 10. do 12. ure. Druge ure in druge dni strank ne bodo sprejemali.

Žensko uro sem našel. Naslov v upravi lista.

Prodam malo rabljen zajčnik. Kranj, Jezerska cesta 11.

Preklicujem vse žaljivke, ki sem jih izrekla čez Andreja Kepica. Frančiška Skodlar, Dvorje 67.

Prodam klavirsko harmoniko italijanske znamke, 80 basov z registrom. Naslov v upravi lista.

Prodam dve postelji z žimnicami in vzmetmi. Poizvedbe na Laborah št. 2.

Zamenjam stanovanje na Jesenicah za primerno v Kranju. Naslov v upravi lista.

Kupimo po en kleparski stroj: za krivljenje pločevine, za izdelovanje robov na pločev. predmetih, za izdelovanje žlebov in za krivljenje okroglin. Ponudbe na Tekstilna tovarna „Inteks", Kranj.

V PRENOVLJENI GOSTILNI

„PRI PETERČKU"

NA TITOVEM TRGU V KRANJU

SE VAM PRIPOROČAMO ZA OBISK
NUDIMO VAM KVALITETNA VINA
IN DOBRO JEDAČO — PREPRIČAJTE
SE O HITRI IN VLJUDNI POSTREŽBI

Gledališče

Petek, 16. nov. ob 20. uri: I. Cankar „Jakob Ruda". — Red „Petek" in izven.

Torek 20. nov. ob 20. uri: I. Cankar „Jakob Ruda". — Red „A" in izven.

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik: Telatko Marijan. — Naslov uredništva in uprave: Kranj, Ljubljanska cesta 1/II. — Telefon št. 475 — Izhaja vsak četrtek. Tek. položnica 624-90200-7. — Tiska Gorenjska tiskarna, Kranj 4528 1153